

València, 07.08.13

La Universitat de València analitza els esbossos de 'Les visions d'Espanya' de Sorolla

- L'objectiu de l'estudi es conèixer l'evolució de la paleta de colors del pintor valencià

Investigadors de l'Institut de Ciència dels Materials del Parc Científic de la Universitat de València (ICMUV) estan fent l'anàlisi no destructiva dels pigments dels esbossos realitzats per Joaquín Sorolla per compondre la seua gran obra *Les visions d'Espanya*, integrada pels 14 llenços de gran format que decoraven la biblioteca de la Hispanic Society of America. Aquesta investigació s'emmarca en el projecte de neteja i restauració dels 32 esbossos de diverses dimensions fets pel pintor valencià i que duu a terme l'Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals (IVC+r) de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.

Clodoaldo Roldan, investigador de l'ICMUV, comenta que el seu treball consisteix en realitzar anàlisis no destructives dels pigments utilitzats en aquests apunts fets amb la tècnica *gouache* sobre paper –més ràpida i senzilla que els olis- amb un espectòmetre de fluorescència. De fet, Roldan ja va participar en l'estudi dels pigments fets servir en *Les visions d'Espanya* a Nova York amb el finançament de la Fundació Bancaixa.

Els científics Clodoaldo Roldan i Jorgelina Carballo han estudiat aquest mes de juliol un total de 630 anàlisis puntuals corresponents als pigments dels 32 esbossos. I els resultats preliminars avaluats mostren que els materials es corresponen amb el període d'elaboració de les obres, 1913-1919, és a dir, "els apunts s'han mantingut intactes, tal i com Sorolla els va deixar a la Hispanic Society of America", segons Roldan.

D'altra banda, també s'han verificat els pigments a fi de veure les transicions i canvis del pintor. La paleta emprada per Sorolla als esbossos és similar a la dels llenços de *Les visions d'Espanya*, en els quals, com indica el professor responsable de l'estudi, "el blanc de plom i el blanc de zinc juguen un paper important tant en els blancs com en les barreges amb altres pigments per a aconseguir diferents tons i matisos".

“Sorolla, en els seus apunts, recorre a una paleta centrada en els blancs assenyalats i en l'ús del roig vermelló, verd esmaragda, verds basats en compostos de crom, ocres d'òxids de ferro, blau cobalt, blau de Rússia, blau ultramar i negre os, entre altres”, apunta l'investigador de la Universitat de València.

El grup d'Arqueometria de Investigadors de l'Institut de Ciència dels Materials del Parc Científic de la Universitat de València (ICMUV), a més dels anàlisis del llegat pictòric de Sorolla, participa en projectes d'investigació orientats a la caracterització de materials relacionats amb el patrimoni cultural: art mobiliari paleolític, pigments rupestres neolítics, vidrieres medievals, materials ceràmics i aliatges de denaris romans de plata.

<http://www.uv.es/icmuv/c/>

La Universitat de València analiza los bocetos de 'Las visiones de Espanya' de Sorolla

- **El objetivo del estudio es conocer la evolución de la paleta de colores del pintor valenciano**

Investigadores del Institut de Ciència dels Materials del Parc Científic de la Universitat de València (ICMUV) están haciendo el análisis no destructivo de los pigmentos de los bocetos realizados por Joaquín Sorolla para componer su gran obra Las visiones de España, integrada por los 14 lienzos de gran formato que decoraban la biblioteca de la Hispanic Society of America. Esta investigación se enmarca en el proyecto de limpieza y restauración de los 32 esbozos de varias dimensiones hechos por el pintor valenciano y que lleva a cabo el Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals (IVC+r) de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.

Clodoaldo Roldan, investigador del ICMUV, comenta que su trabajo consiste en realizar análisis no destructivos de los pigmentos utilizados en estos apuntes hechos con la técnica *gouache* sobre papel –más rápida y sencilla que los óleos- con un espectómetro de fluorescencia. De hecho, Roldan ya

participó en el estudio de los pigmentos de Las visiones de España en Nueva York con la financiación de la Fundación Bancaixa.

Los científicos Clodoaldo Roldan y Jorgelina Carballo han estudiado este mes de julio un total de 630 análisis puntuales correspondientes a los pigmentos de los 32 bocetos. Y los resultados preliminares evaluados muestran que los materiales se corresponden con el periodo de elaboración de las obras, 1913-1919, es decir, "los apuntes se han mantenido intactos, tal y como Sorolla los dejó a la Hispanic Society of America", según Roldan.

Por otro lado, también se han verificado los pigmentos con el objetivo de ver las transiciones y cambios del pintor. La paleta empleada por Sorolla en los esbozos es similar a la de los lienzos de Las visiones de España, en los que, como indica el profesor responsable del estudio, "el blanco de plomo y el blanco de zinc juegan un papel importante tanto en los blancos como en las mezclas con otros pigmentos para conseguir diferentes tonos y matices".

"Sorolla, en sus apuntes, recurre a una paleta centrada en los blancos señalados y en el uso del rojo bermellón, verde esmeralda, verdes basados en compuestos de cromo, ocre de óxidos de hierro, azul cobalto, azul de Rusia, azul ultramar y negro hueso, entre otros", apunta el investigador de la Universitat de València.

El grupo de Arqueometría del Institut de Ciència dels Materials del Parc Científic de la Universitat de València (ICMUV), además del análisis del legado pictórico de Sorolla, participa en proyectos de investigación orientados a la caracterización de materiales relacionados con el patrimonio cultural: arte mobiliario paleolítico, pigmentos rupestres neolíticos, vidrieras medievales, materiales cerámicos y aleaciones de denarios romanos de plata.

<http://www.uv.es/icmuv/c/>